

РАДКА

АЛЕКСАНДРОВА

Градът на сивите птици

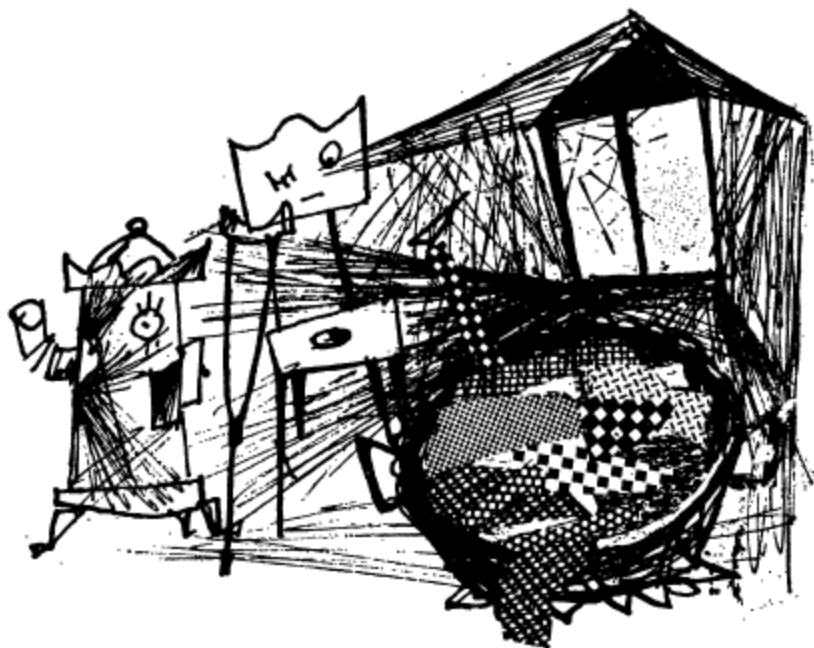
БЪЛГАРСКИ ХУДОЖНИК

РАДКА АЛЕКСАНДРОВА
ГРАДЪТ НА СИВИТЕ ПТИЦИ

chitanka.info

ОБИТАТЕЛИТЕ НА СТАРИЯ ТАВАН

В покрайнините на големия град се издигаше висока къща, заобиколена от липи и кестени. Слънцето се оглеждаше весело в прозорците и светлината му се ронеше като златен прах по клоните на дърветата. Песента на птичките не стихваше от сутрин до вечер. Само горе на тавана, както по всички тавани, беше мрачно и тъжно. Тук от години лежаха струпани най-различни ненужни вещи: продънени сандъци, ръждясала печка с криви кюнци, прояден от дървесни червен шкаф, куци столове, пожълтели книги и голям върбов кош, пълен със стари дрехи. Забравени от всички, вехториите прекарваха времето си в дрямка. Пред единственото, напластено с прах, прозорче паякът търпеливо доплиташе мрежата си, сякаш спускаше завеска, та да не може никой отвън да смуцава покоя им.

Една сутрин преди изгрев-слънце звънлив смях раздвижи тишината на стария таван. Смееше се така Пола — толкова силно, че се чуваше чак на двора.

— Какво те е прихванало рано-рано! — сопна ѝ се чичо Панталон, на когото все не стигаше сънят.

— Сетих се за нещо. Ха-ха-ха! — продължи да се превива от смях така Пола.

— Не можа ли да се сетиш към обяд, когато се наспим!? — чичо Панталон сърдито се обърна на другата страна.

— Ама много е смешно... Нека да ти разкажа, после ще си доспиш.

Останалите дрехи в коша се размърдаха, но никой не се обади, чуха се само няколко прозевки. Окуражена от мълчанието им, така Пола продължи:

— Някога аз бях чудна хубавица. Всички се спираха да ме гледат. Зелени клонки се преплитаха по мене и стигаха чак до коланчето ми. А между листата имаше... Хе, кой ще се сети? Имаше черешки — лъскави и червени — да ги изядеш!... Беше горещ летен ден. Грейнало слънце — всичко наоколо блести. Какво я прихвана моята господарка — пусна ме в едно корито, пълно с вода. Разбрах след малко, че иска да ме пере. Не мина много и аз увиснах сама на въжето в двора, да се суша. Духна вятър, помилва ме като с крилца. Ала изведнъж така се разфуча, тъй ме завъртя, че ми прилоша. Събори ме на земята. И тогава — ха-ха-ха... тогава се случи най-смешното. Наблизо ровеше една кокошка. Тя се затича към мене и връхлетя право на черешките. Клъвна ме два-три пъти с острата си човка. Изпицях. Тозчас от къщата изскочи стопанката. Грабна дълъг прът и подгони кокошката. Да бяхте я видели само как бягаше!...

От ъглите се понесе тих смях. Старите дрехи се разшаваха.

— В този кош няма спокойствие! — тъжно продума чичо Панталон.

Ръждясалата печка изтрака с вратичката си:

— Е, и ти, не се наспа...

— Да, предпочитам да спя, отколкото да слушам женски глупости.

— Глупости ли?! — изврещя така Пола. — Я си виж коленете!

— Остави моите колене. Чул ли ме е някой да се хваля, че съм имал ръб? По-добре ни разкажи къде са ти сега черешките?

— Вижте го! Той бил по-глупав от кокошката! — скочи сърдито така Пола. — Не искам повече да разговарям с тебе!

— Стой мирна! — предупредиха останалите. — Това не ти е дворът!

— Навярно кокошката е изкълвала черешите ѝ, но тя не иска да си признае — провлече глас госпожа Блуза.

— О, и ти ли?! Я мълчи! Погледни се на какво си заприличала! Ако не беше сляпа, щеше да забележиш, че черешките са си тук, между листата, все такива лъскави и червени като истински...

— Да мълча ли?... Че знаеш ли аз каква бях!? — Госпожа Блуза притвори белите си мигли и заговори с равен глас: — Моята господарка ме нареждаше до най-скъпите си дрехи. Преди да ме облече, гладеше ме с новата ютия, а после дълго оправяше срещу огледалото дантелите ми. Никога не сядаше пред пианото без мен. Ах, какви песни, каква музика съм слушала!... А сега... — Госпожа Блуза заплака. Едри сълзи покапаха замърсените ѝ дантели.

До нея се гушеше малката Рокличка. Тя не можеше да търпи, когато някой плаче. За да не чува, измъкна се от коша и заподскача на един крак по хладния циментов под на тавана.

— Едно-две-три — броеше си Рокличката полугласно. — Едно-две-три...

Замириса на прах и всички дрехи се разкашляха. Чичо Панталон се изправи настръхнал:

— Стига с твоята „дама“! Прибирай се в коша!

Рокличката му се изплези:

— Няма!

— Ще те напердаша!

— У-у, вижте го какъв е лош! Не те оставят да си поиграеш. Ела! — обърна се Рокличка към Тихчо, който все мълчеше и стоеше настрана. — Ще си измислим друга игра. Остави ги тези...

Тихчо понечи да излезе от коша, но чичо Панталон го спря:

— Сега не е време за игра!

Госпожа Блуза престана да подсмърча, размаха ръце и предложи:

— Искате ли да образуваме хор? Аз ще бъда солистката. — И като притвори белите си мигли, запя фалшиво...

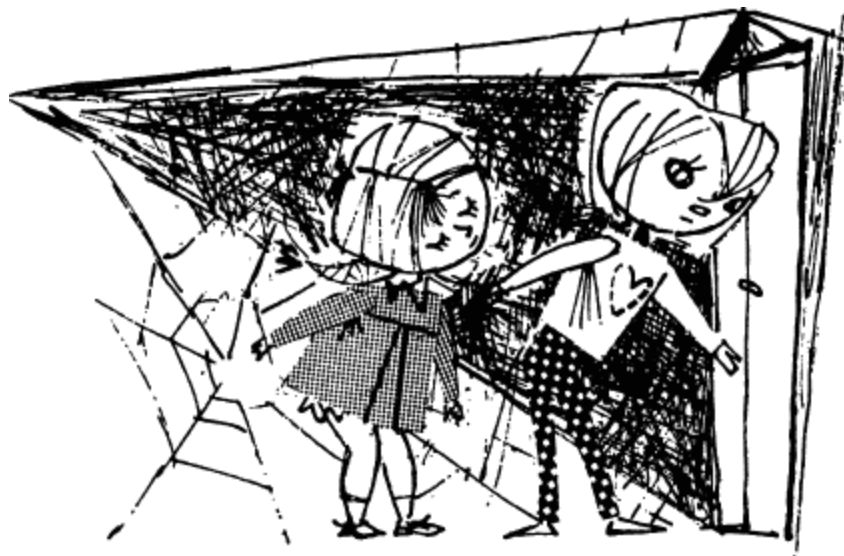
— Браво, браво! — развика се подигравателно така Пола.

Капакът на продупчената тенджерата тракна, смигна на съседите си и взе да отмерва такта на песента:

— Так-так-так...

Чичо Панталон се хвана за главата:
— Отиде ми сънят...

ТИХЧО И ДОБРАТА БАБА ЖИЛЕТКА

По пладне слънцето така напече стария таван, че всички се унесоха в приятна дрямка. Чичо Панталон захърка.

Тихчо бавно праметна едното си краче през горния ръб на коша, послуша се, после безшумно се смъкна на пода и като стъпваше на пръсти, отиде до таванското прозорче. Долепи нос до стъклото и се загледа навън. Косичката му светна на слънцето, лицето му засия от доброта. Бавно нарисова едно цвете на прашното стъкло. И така се улиса, че не чу стъпките на Рокличка.

— Тихчо, защо гледаш все навън? — изправи се тя до него. — Какво интересно има там?

Тихчо се усмихна и сви рамене.

— Толкова време живееш сред нас и все мълчиш. Хайде, кажи нещо, само на мен!

Кака Пола се бе събудила и ги гледаше.

— Много е срамежлив нашият Тихчо — забеляза тя.

— Извинявай, не е срамежлив — отвърна ѝ Рокличка.

— Утре ще го включим в хора — разсъни се госпожа Блуза.

Кака Пола се изсмя:

— Той не може да приказва, а пък ти...

— Тихчо, разкажи им една приказка, ама страшна — замоли му се Рокличка. — Уплаши ги!

Тихчо притвори тъмносините си очи.

— От какво се срамуваш? — прозя се чичо Панталон. — Разкажи как си набил някого. Нали си мъж? — Той за пръв път не се сърдеше, че му пречат на съня.

Тихчо мълчеше.

Кака Пола се ядоса:

— Я не се инати! Не те ли е срам всички да те молят! Отвори си устата, кажи нещо!... Къде си бил, къде си живял. Ето ние...

В тоя миг от коша едва-едва се надигна баба Жилетка. Тя ги изгледа строго през очилата и рече:

— Не мъчете Тихчо, деца! Той няма за какво да ви разкаже — оставете го на мира.

Всички се учудиха: как така баба Жилетка проговори? Тя беше стара, много стара, мълчеше и не обичаше никой да я безпокои.

— Защо, бабо? — извика Рокличка.
Баба Жилетка поклати побелялата си глава:
— Защото Тихчо не е живял...

— Разкажи ни, бабо! — повдигна белите си мигли госпожа Блуза.

— Хубаво... — И баба Жилетка започна: — На първия етаж в тази къща живеяха богати хора. Те имаха едно момче. То беше много разглезено, по цял ден ревеше без причина като магаре. Чудеха се с какво да го залъжат, как да му угодят. Години наред аз топлех слабичкия гръб на момичето, което чистеше господарските стаи. От ранна утрин до мръкнало то мъknеше пълни кофи с вода, переше, търкаше пода, тупаше тежките килими. Никаква радост нямаше в живота. Разглезеното момче не му даваше да пипа играчките, да гледа книжките с картинки и често го дърпаше за плитките. Но момичето имаше добро сърце и не се сърдеше. Един ден къщата бе празнично украсена. Момчето имаше рожден ден. Освен важните гости бяха поканени и негови другарчета. Разтича се слугинчето: опече сладки, лъсна стъклата на прозорците, избърса праха от мебелите — цялата къща светна. А когато гостите пристигнаха, то се сви в килерчето, където спеше, извади от джоба на престилката си игла, конци и парцалчета. Аз бях на миндера — въздъхна баба Жилетка — и всичко видях. Най-напред момичето уши панталонки от едно пепитено парче плат. Сетне взе две тънки пръчици и опъна панталонките на тях. Скрои бяла ризка, разпери други две пръчици за ръце и ги провря през готовата ризка. Опаса кръстчето с червено коланче. Оставаше най-мъчното — лицето. Момичето наплюнчи един химически молив и нарисова очи. Те грейнаха с тъмносин блясък като теменужки. С черен молив източих веждите. Взех ножицата и отрязва края на плитките си. Какво хубаво перчемче надвисна над челото! Завъртя куклата наляво, после надясно и дяволито се усмихна:

— И име ти измислих, но още няма да ти го кажа. Знаеш ли защо? Сега ще видиш. — Момичето пак бръкна в джоба на престилката и извади червено клъбце. Върху бялата блузка извеза сърце. После притисна момченцето до гърдите си, целуна го и прошепна: „Тихчо“

Баба Жилетка избърса с ръкав мокрото си лице и прегърна Рокличка:

— Така се роди нашият Тихчо, деца!... С каква радост пристъпи момичето пред господарския син! Искаше да го изненада, криеше Тихчо зад гърба си.

— Заповядай!

Момчето протегна ръце, но изведнъж се начумери.

— Това ли ми подаряваш? Парцалена кукла?! На мене?! — И Тихчо полетя в ъгъла. — Веднага да го изхвърлиш на боклука, още сега! Иначе ще кажа на мама да те изпъди!

Слугинчето се наведе, вдигна момченцето и го скри под престилката си. После, като се пазеше никой да не го види, качи се на тавана... Ето така, стари приятели, Тихчо се намери сред нас.

— Да му помогнем! — изплака Рокличка.

— Да му помогнем, да му помогнем! — чуха се отвсякъде гласове.

— Тъжно е да си създаден за радост, а да не можеш да създаваш радост — замислено каза чичо Панталон. — Трябва всички да се съберем и до мръкнало да решим как да помогнем на момчето.

— Аз измислих! — прошумоля така Пола. — Ще почакаме, докато някой отвори вратата на тавана, и тогава: „Сбогом, Тихчо, довиждане — върви по широкия свят, поживей!“

Чичо Панталон завъртя глава:

— Кой знае кога ще отворят вратата. По-добре да я разбием.

— А дали тук някъде няма забравен ключ? — обади се и госпожа Блуза.

— Ключ ли? — възкликна така Пола. — Никъде не съм видяла ключ.

Чичо Панталон се засили и удари с рамо желязната врата. Тя не помръдна.

Рокличка се натъжи. Не било така лесно Тихчо да излезе от тавана. Ето, всичко е съгласна да направи за него, но какво? Можеше вечер, щом останалите заспят, да го утеши, като му разкаже приказки. Можеше да се качи на прозорчето и да чака, докато завали дъжд. Тогава ще събере дъждовни капки в шепи и ще му умие лицето. Но да отвори вратата — не можеше.

— Чичко Панталон, ами сега?

— Не знам, Рокличке! — И той закрачи из тавана.

— Аз ще ви кажа как Тихчо ще излезе оттук — продума спокойно баба Жилетка. — Вие ще ме разплетете, ще ме навиеете на кълбо и ще направите въженце. Ще завържете въженцето за

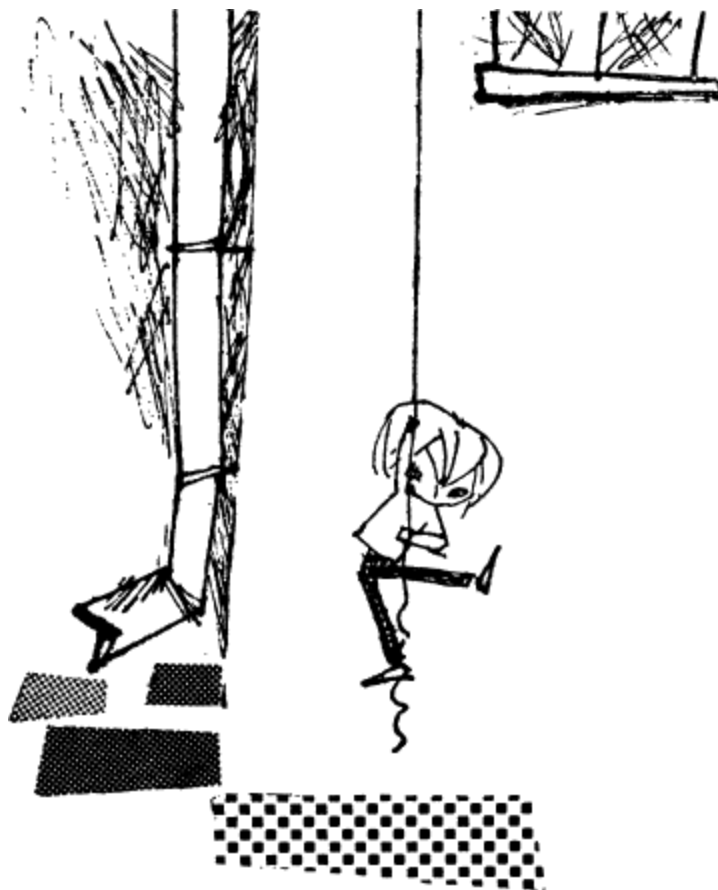
прозорчето и по него Тихчо ще се спусне на улицата. Хайде на работа, не се бавете!

Всички обичаха баба Жилетка заради мъдростта ѝ. И сега им беше мъчно да се разделят с нея. Ала баба Жилетка остана непреклонна. Започнаха да я разплитат и тя скоро се превърна на голямо кълбо. А кълбото беше топло и меко. Един по един го допиреха до бузите си и сълзите им изсъхваха. Така се простиха с добрата баба Жилетка.

Рано на другата сутрин чичо Панталон се качи на таванското прозорче и завърза въженцето. Опъна го силно. После скочи и отупа праха от крачолите си.

— Готов ли си, юнак? — обърна се весело към Тихчо. — Хайде тръгвай и на добър час!

МОМЧЕТО ТРЪГВА ПО ШИРОКИЯ СВЯТ

Тихчо се спущаше по въженцето със затворени очи. Нещо се провираще под ризката му и го галеше с хладни пръсти. „Навярно това е вятърът“ — помисли си той и му стана хубаво, но още не смееше да погледне.

— Скачай, Тихчо! Скачай! — развиваха се отгоре.

Тихчо пусна въженцето и скочи на земята. А земята беше твърда — по нищо не се различаваше от тавана. Затова пък всичко останало беше така различно! Пред смаяния му поглед блесна градът с многобройните си прозорци, с дългите си и широки булеварди, над които се преплитаха жици, с долепените една до друга бели къщи, с бухналите от зеленина дървета и мълчаливите автомобили. Слънцето

бе поело своя път по небето, но градът продължаваше да спи. Останал сам, Тихчо се изплаши. Накъде водеха тези безкрайни дълги улици? По коя да тръгне? Погледна към тавана, но от мястото, дето бе застанал, прозорчето не се виждаше. Изплаши се още повече. Затича без посока. Вятърът изду ръката му. Не разбра как се намери в една градина. Тревата беше яркозелена. Тихчо си каза: „Навярно това е най-хубавият цвят на света! — легна по гръб и небето се разтвори над него. — Колко е просторна къщата на слънцето! Дали само то може да живее там?“

Той щеше да лежи тук с часове, ако не беше дочул тежки стъпки. Зарадва се: скочи бързо и се огледа. Към него се приближаваше едър човек с голяма метла на рамо.

— Чичко!

— Ще ти дам аз един чичко! — завъртя глава градският метач и замахна с метлата.

Тихчо отскочи, праметна се няколко пъти по тревата и хукна да бяга. Тежките стъпки затрополиха след него.

— Ще те хвана аз, мръсна парцалива кукло! — крещеше метачът. — В кофата за смет ти е мястото.

Тихчо беше дребничък и това го спаси. Сви в една алея, скри се под близката пейка. Метачът профуча край него, без да го забележи. „Защо ли този чичко искаше да ме хвърли в кофата за смет? Та аз нищо не съм му сторил... Как ме нарече той: «Мръсна парцалива кукло!» Тихчо огледа панталоните и блузката си. Вятърът не бе успял да издуха праха, полепнал по тях. «Трябва най-напред да се измия. Да потърся някъде вода».“

В града имаше много чешми, но Тихчо не можеше да ги достигне. Затова тръгна бързо към гората. Стори му се, че гората е съвсем наблизо, но колкото повече се приближаваше към нея, тя сякаш се отдалечаваше. Изкачи се на един хълм, да погледне отвисоко. Пред очите му се разстла зелено море. Затича с удвоени сили нататък. Искаше по-скоро да види големите дървета, да чуе песента на птиците, да вдъхне аромата на горските цветя, за които бе слушал от Рокличка.

В гората стигна привечер, когато слънцето за последен път през този ден се оглеждаше в изворчетата. Тихчо спря край едно от тях и пи жадно студена вода. Сетне изми лицето си и среса с пръсти мокрото си перчемче. Здравецът го поръси с листата си, а срамежливите горски теменужки му се усмихнаха:

— Хубав си, много си хубав!

Тихчо реши да пренощува край изворчето. Откъсна няколко горски ягоди и сладко се навечеря. Застла меко легло от мъх, за възглавничка си подложи една гъбка-праховица.

Тъкмо се канеше да ляга, иззад купчината камъни изпълзя някакво животинче с дълга лъскава опашка.

— Добър вечер, момченце! Аз съм гущерчето Есо.

— Добър вечер, Есо. Откъде идваш?

— От училище.

— Ти ученик ли си?

— Да, вече знам да броя до десет.

— А къде ви е училището?

— Ей там, при двата дъба.

Тихчо погледна нататък.

— И аз искам да се уча — каза той. — Дали ще ме приемат?

— Защо да не те приемат — отвърна весело Есо и като размаха опашката си за прощаване, пропълзя под близките камъни.

Тихчо легна върху мекия мъх и заспа дълбок сън.

НОВИЯТ УЧЕНИК

Призори се събуди от леко бръмчене. Няколко пчели, облечени в жълти дрешки, шетаха между цветята.

— Хей, момче! Тук, в гората, се става рано, преди изгрев-слънце. Тихчо разтърка очи и скочи.

— Вие ученички ли сте? — засрамен попита той.

— Бяхме — отвърнаха важно пчеличките. — Сега работим. Хайде, ела довечера край изворчето да се повеселим. Довиждане!

Небето беше същото като вчера — синята му покривка ласкаво обгръщаше цялата земя. По листата на дърветата блестяха прозрачни капки. Насекомите потапяха хоботчетата си в тях, пиеха до насита и отлитаха. Тихчо се наведе над поточето. Наплиска лицето си със студена вода. Бузките му пламнаха. После седна на един камък и се замисли: „Есо се е научил в училище да брои до десет, а аз... Аз искам да рисувам. Такива цветенца като по прозорчето на тавана, само че по-истински!“ В този момент нещо го погъделичка по крака. Беше гущерчето Есо.

— Готов ли си? Ще те заведа на училище.

Тихчо се огледа още веднъж във водата на поточето, оправи якичката на ризката си и тръгна бавно и плахо подир новия си приятел.

— Какво ти е? — обърна се назад гущерчето.

— Малко ме е страх — призна Тихчо.

— От какво?

— Ами... аз нищичко не знам...

— Нали затова отиваме на училище — разсмя се Есо.

Стигнаха до двата дъба. Зад тях на широка морава имаше наредени малки и големи пейки от брезови клони. Върху един пън лежеше дневникът. Учителят още не беше дошъл.

На първата редица седяха две кафяви мечета. Обръщаха лапите си и ги удряха една о друга:

„Пляс, пляс...“

— Това са най-големите немирници в класа — пошепна Есо. — Но иначе са много добри ученици...

— А твоето място къде е? — запита Тихчо.

— Там, на гладкото камъче, но сега ще седна до тебе. Няма да те оставя сам.

Тръгнаха към по-задните редици. Тихчо седна до едно сърне с вирнати уши, а гущерчето се намести между тях.

— Какво искаш да учиш? — полюбопитствува сърничката и изглежда новия ученик. — Какъв искаш да станеш?

— Художник. А ти?

— Внимавайте! Идва учителят — предупреди Есо.

Старият бухал огледа редиците и се усмихна:

— Виждам, имаме нов ученик.

— Аз го доведох — изправи се на опашката си гущерчето.

— Кой е той? Да дойде при мене!

Тихчо се разтрепери. Излезе от редиците и тръгна към катедрата ни жив, ни умрял.

Мечетата се посбутаха:

— Гледай, гледай колко са му смешни гащите!

— Тишина! — почука с човката си по дънера учителят. — Ела, момко!... По-близо, по-близо! Как ти е името?

— Тихчо.

— Добре, Тихчо. Ти какъв искаш да станеш?

— Художник — отвърна, без да се замисля, новият ученик.

— Тогава рисувай едно дърво.

Тихчо се изправи до дъската.

Бухалът хвана ръката му и му показва как да държи тебешира.

— Браво! Имаш ли блокче и боички?
— Не...
— Утре без блокче и боички да не се явяваш в училище! Седни си на мястото.

— Какво хубаво дърво нарисува Тихчо! — извика гущерчето.
Учителят записа нещо в дебелия книга и доволно избърса с кърпичка запотените си очила.

— Десет минути почивка, ученици — обяви той.

Моравата се огласи от радостни викове. Учениците се пръснаха кой накъде види.

Тихчо се огледа за гущерчето, но и то бе отишло някъде. Тръгна през гората към изворчето. Наведе се над водата. Лицето му бе тъжно. Отде ще намери блокче и боички?... Ако утре се яви без тях, бухалът ще го изгони от училище. А още когато за пръв път видя слънцето, гората, цветята, небето, синьото небе, той поиска с цялото си сърце да ги нарисува. „Какво ще правиш сега, Тихчо? — въздъхна той. — Кой ще ти помогне?...“

ВЪЛШЕБНОТО ПЕРЦЕ

— Момченце, защо плачеш?

Тихчо повдигна очи. Най-ниското клонче на близкото дърво се люлееше. Върху него бе кацнала една лястовичка. Поиска да ѝ отговори, но мъка стягаше гърлото му.

— Защо плачеш? — запита тя повторно. — Да не би да си нямаш другарче? Искаш ли аз да ти стана?

— Искам — отвърна Тихчо.

— Тогава трябва да ми обещаеш, че никога няма да бъдеш тъжен!

Тихчо разбра, че Лястовичката е добра и реши на нея да открие мъката си:

— Искам да уча, а не мога да отида на училище.

— Защо? — учуди се Лястовичката.

— Нямам си блокче и боички. Учителят, старият Бухал, каза да не се явявам на училище без блокче и боички.

— И аз догодина ще тръгна на училище — усмихна се Лястовичката. — Още съм малка. А ти на колко си години?

Тихчо сви раменца:

— На много, но дори и баба Жилетка не ми е казвала на колко...

— Баба Жилетка!? Аз познавам всички в гората.

Лицето на Тихчо помръкна.

— Тя вече не е жива... Аз съм от тавана на високата къща. Спях в един кош. Там имам много приятели... Там живее и една Рокличка...

Лястовичката помълча и запита:

— А ти защо напусна тавана?

— Защото не съм виждал широкия свят... Спуснах се по едно въже от прозорчето и тръгнах...

— По въже ли? — смая се Лястовичката. — Колко интересно!... Как посмя, не се ли уплаши? Нямаше ли врата? Защо не си излязъл през нея? Да не си избягал? — зачурулика тя.

Тихчо завъртя глава:

— Вратата беше желязна и здраво заключена. Никой не се качваше на тавана... Ако не беше баба Жилетка и досега да съм в коша. Аз никога, никога няма да я забравя...

— Какво направи тази баба Жилетка? Разказвай по-бързо! Моля ти се!

Тихчо наведе глава.

— Баба Жилетка се пожертвува заради мене: помоли да я разплетат и от вълнената нишка да усучат въже. По това въже се спуснах долу. Беше ми и мъчно, и радостно, но не се издадох. Всички от тавана се струпаха около мене, само Рокличка стоеше настрана. Искях да ѝ кажа нещо хубаво, но не можах да го измисля. През цялото време чаках — няма ли Рокличка да поиска нещо? Но тя мълчеше. Тогава чичо Панталон ми стисна здраво ръката, потупа ме по гърба и като ме гледаше право в очите, рече:

— Където и да идеш, каквото и да правиш, помни — без труд нищо не се постига! — Чичо Панталон бе работил през целия си живот.

Изкачих се на прозорчето и за последен път огледах тавана. Домиля ми за всичко, дори за паяжините в ъглите. Рокличка вече не

поглеждах, бях ѝ сърдит. Но тъкмо да се хвана за въжето, тя припна към мен, прегърна ме, а сълзите ѝ пареха като огнени капки.

— Тихчо, изпращай ми цветя. Незабравки, минзухари, теменужки. Някога, когато тичах из парка, най-много се радвах на цветенцата... Моля ти се, Тихчо!

— Довиждане, скъпа Рокличке! — извиках аз и като затворих очи, смело се спуснах по въжето.

Тъмносините очи на Тихчо светнаха.

— Толкова чудни цветя срещнах по пътя си! Искам да ги нарисувам и да ѝ ги изпратя. Тогава старият таван ще грейне и Рокличка ще бъде щастлива, но... отде да взема блокче и боички?

Лястовичката погледна към върховете на дърветата, дълго мисли и рече:

— Аз ще ти помогна! Само ме почакай тук! Скоро ще се върна — тя литна към облаците, прободете ги и изчезна.

А когато се върна, в жълтата ѝ човка трептеше нежно перце. Постави го тържествено до Тихчо и каза:

— Преди да умре, мама ми го даде и рече: „Това перце може да стане вълшебно, ако попадне у някой, който носи истинско добро сърце“. Тихчо, подарявам ти го да рисуваш с него. Пази го! — И Лястовичката забодете перцето до извезаното сърце върху ризката му. Поклони се и добави: — А бои ще ти даде природата!

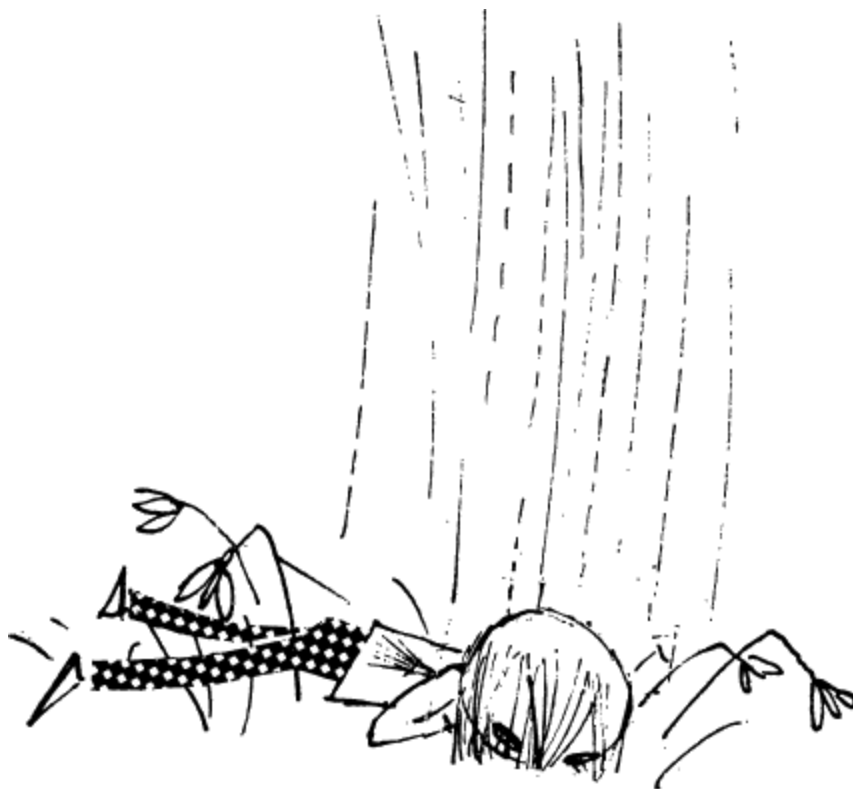
Тя отлетя бързо, преди Тихчо да ѝ благодари. Той помилва нежните ресни на перцето и се обърна към едно цвете, което бе чуло разговора им:

— Ако някой ти направи голямо добро, как трябва да му се отплатиш?

Цветето разтвори чашка и продума:

— Достатъчно е да запомниш добрината!

СРЕЩА С ТЪЖНАТА ПТИЦА

Тихчо излезе от гората. Пред него се ширна равно поле — крайт му не се виждаше.

Духна вятър, разроши пожълтелите коси на тревите. Поиска да отнеме перцето на момчето, но то го бе притиснал силно до гърдите си.

Вятърът отмина недоволен.

После заваля дъжд. Тихчо потърси дърво, под което да се скрие. Но дърво не се виждаше. Тогава легна на тревата и така запази сухо вълшебното перце.

И дъждът отмина недоволен.

Грейна чудна светлина. Тихчо вдигна очи към небето, но слънцето го нямаше, криеха го още облаците. Огледа се и тогава видя една птица. Наоколо ѝ всичко блестеше. Момчето затаи дъх. Не

смееше да я приближи. Красотата на птицата го омагьосваше. Около гордата ѝ шия се увиваха няколко реда наниз от пламтящи рубини. На главата ѝ се поклащаше златна корона, посипана с разноцветни камъни. Дългата ѝ опашка се извиваше в красива дъга, а перата преливаха в лилави, бледорозови, синкави и алени тонове.

Тихчо плахо пристъпи:

— Коя си ти, вълшебна птицо? — запита той.

Птицата не отговори.

— От кой свят си дошла?

Птицата продължаваше да мълчи.

Тихчо поклати глава и си помисли: „Навярно е горда като всички хубавици... А как искам да я нарисувам с вълшебното перце на добрата Лястовичка! Природата ще ми даде боите — от ярки по-ярки. Само дано тя не отлети!“

В този момент изпод крилото на хубавицата излетя черна птичка с бяла гушка и престилчица, завъртя се из въздуха и кацна на Тихчовото рамо.

— Не я разпитвай, момченце! Тя нито може да приказва, нито може да чува. Не е горделива, както преди малко си мислеше ти. Сърцето ѝ е добро и милостиво.

— Нито да приказва, нито да чува?!... Кой я е наказал така страшно?

Черната птичка изтри сълзите си с бялата престилка, но не отвърна нищо.

— Какво да сторя — продължи Тихчо, — че тя да проговори и да чува песента на гората? Усмивка да разцъфти на лицето ѝ?

— Никой не може да ѝ помогне, момченце. Тя е прокълнатата от злия Господар. Аз бях най-малката ѝ приятелка. Когато отлетя от

страната ни, скрих се под дясното ѝ крило. Повече недей ме разпитва — не смея да ти кажа истината... Ако се научи злият Господар...

— А как ще узная истината? — запита Тихчо натъжен.

— Истината можеш да научиш само ако отидеш в нашата страна. Но там е много опасно. И пътят е страшен и опасен.

— Аз не се страхувам. Само ми кажи накъде да вървя.

— Търси планина с три златни върха — прошепна черната птичка и бързо се мушна под крилото на господарката си.

Тихчо остана край нямата хубавица до мръкнало. А когато звездите запалиха сините си фенерчета, пое на път.

Вървя много дни и много нощи без почивка. Питаше де кого срещне на пътя къде се намира планината с трите златни върха, но никой не знаеше за нея. Вече се беше отчаял, когато съзря в далечината златна ивица, нахъдрена като лента по върховете на висока планина. Забърза нататък, но когато най-сетне стъпи на билото, разбра, че слънцето е позлатявало други върхове. Не, това не беше планината с трите златни върха. Обърна се и погледна надолу зейналите пропасти. Над тях се надвесваха озъбени черни скали. Как бе стигнал дотук? Едва сега разбра колко е изморен. Краката му се подкосяваха, клепачите му сами се затваряха. Короната на най-близкото дърво приличаше на люлка, канеше го да си почине.

„Но ако чудната птица не продума, ако никога не чуе песента на гората, ако никога усмивка не озари лицето ѝ и очите ѝ останат все така тъжни — тя скоро ще умре от мъка. А как искам да я видят всички по широкия свят!... Тогава тя ще влезе в сънищата на децата и те ще се будят сутрин по-бодри и по-весели.“

Тихчо въздъхна, обърса лицето си със стръкче росна трева и като превали билото на планината, спусна се по течението на един буен поток. От камък на камък не усети как се озова в слънчева долина. Беше стигнал до другата страна на планината. И пак се занизаха дни и нощи на път.

ПЛАНИНАТА С ТРИТЕ ЗЛАТНИ ВЪРХА

Една сутрин пред него неочаквано блеснаха трите върха. Те извисяваха гордо златните си чела, изглеждаха непристъпни. Наоколо цареше тишина. В подножието на върховете беше голо, без трева и цветя. Три пътеки се виеха по стръмния склон към златните великани. По коя от тях да тръгне? Избра лявата. Отначало вървеше бързо, но после се появи дълбок сняг, а след това гладък като огледало лед. Тихчо запълзя по леда. Измръзнал, с почервеноло носле, той не се предаваше. Още малко, още малко... Останаха само няколко метра до върха, когато над главата му прогърмя зловещ смях. Ледът се разтърси и като по пързалка върна Тихчо назад в дълбокия сняг. Тихчо опита безброй пъти, но стигнеше ли до средата, пак се свличаше там, откъдето бе тръгнал. Тогава, без да се отчайва, пое по втората пътека. Непроходима плетеница от тръни, високи като дървета, забиваше остри игли в тялото му, търсеше очите му.

Тихчо се изплаши, че тръните ще грабнат вълшебното перо и побърза да се върне.

Оставаше третата пътека, последната. Тя не вървеше право към върха, а лъкатушеше по склона. Тръгна по нея. Пътеката свърши с равна площадка. В края на площадката бяха кацнали няколко малки самолетчета със сребърни крила. „А как ли се управлява самолет? — запита се Тихчо. — Ако знаех, щях да седна в един от тях и щях да прелетя над трите златни върха. После ще се спусна и ще кацна в страната на Чудната птица.“

Изведнъж от самолетчетата заизскачаха сиви птици с шлемове на главите. Строица се в редица, застанаха мирно и сякаш замръзнаха. Тихчо се изненада.

— Кой си ти? Какво търсиш тук? — запитаха в хор сивите пилоти.

— Искam да се изкача на един от трите злати върха — отлепи засъхнали устни Тихчо.

— Досега никой не е стигнал до върховете. По първия се спуска ледена пътека, по втория растат зли тръни, а тръгнеш ли към третия, ще попаднеш в царството на отровни змии.

— Не, аз трябва да мина, помогнете ми!

Сивите птици го изгледаха.

— Там започва нашата земя. Кого търсиш?

— Не ме разпитвайте... Кажете ми — има ли друг път, който да ме заведе до вашата земя?

— Няма друг път!

Тогава Тихчо пристъпи към тях и тихо заговори:

— Видях най-прелестната птица на света. Но тя нито чува, нито може да говори. Искam да ѝ помогна.

Пилотите занемяха. После заподскачаха радостно и стройната редица се развали.

— Жива ли е? Спомня ли си за нас? Не са ли потъмнели перата ѝ от мъка? Тя е нашата господарка.

Тихчо не смогваше да отговори на въпросите им.

— Ще ти помогнем — рекоха птиците, — но трябва да знаеш, че там, в нашата земя, те очаква тежко изпитание.

— Не ме е страх!

— На никого не трябва да казваш как си пристигнал.

— На никого!

— Тогава качвай се на първия самолет!

Пилотът влезе в кабината, завърза шлема си, настани Тихчо до себе си и запали мотора. Перката се завъртя — отначало бавно и колебливо, сетне по-бързо, още по-бързо, докато се превърна в светъл трептящ кръг. Самолетчето се плъзна по площадката, набра скорост и неусетно се отдели от земята. Птиците долу дълго махаха с криле...

Когато летяха над третия връх, Тихчо дочу съскането на змиите. После се спуснаха над тъмна гора. Клоните на вековните дървета бяха голи, без листа. Самолетчето се приземи на една поляна. Пилотът помогна на Тихчо да излезе от кабината и му рече:

— Виждаш ли тази гора? Зад нея започва нашата заробена земя. На добър час!

Перката отново се завъртя, моторът изрева. Хладни струи въздух блъснаха Тихчо в лицето. Птицата пилот викаше нещо в кабината, но нищо не се разбираше. После сребърното самолетче се стопи в синьото небе и тежка тишина надвисна във въздуха. Голите клони на дърветата приличаха на човешки ръце, вдигнати за помощ.

Тихчо си засвирука за кураж и без да се бави ни минута, навлезе в тъжната гора. Земята под него беше твърда като желязо и кънтеше под стъпките му. Спреше ли, тишината се връщане още по-страшна и заплашителна...

В ГРАДА НА ЧУДНАТА ПТИЦА

Голата гора свърши отведнъж. Пред смаяния поглед на Тихчо се ширна огромен сив град, разсечен от прави улици и булеварди. По тях се движеха еднакви сиви автомобили. Небето над покривите беше почерняло от пушек, тежък грохот разтърсваше въздуха. Никаква зеленинка не се виждаше, нищо не радваше окото. Всичко беше сиво.

— Нима тук се е родила красивата птица?! — едва не извика Тихчо.

Той навлезе в града. Картината стана още по-еднообразна и нерадостна. Сивите къщи се редяха еднакви на височина; квадратните им прозорчета по нищо не се различаваха едно от друго. Еднакви сиви птици се качваха в еднакви сиви автомобили и ги подкарваха.

— Как ли познават коя кола на кого е?! — чудеше се Тихчо.

На един кръстопът уморена сива птица размахваше криле — направляваше уличното движение. По сивите тротоари тромаво се клатушкаха сиви птици с еднакви чанти под крилето. И чантите — сиви. Подир птиците подтичваха малките — всички сякаш от едно яйце излюпени. Сивата им перушина бе настръхнала от ледения вятър...

Никой не поглеждаше към Тихчо, никой не го питаше кой е, откъде е пристигнал, какво търси тук. Сивите птици се разминаваха мълчаливо и гледаха право пред себе си. Нито една градинка, нито едно дърво... Тихчо напразно въртеше главата си в разни посоки, дано срещне някъде нещо различно. И на централния площад беше така. В еднаквите витрини на магазините се спускаха дълги платове от сива перушина. Продавачите чевръсто режиха платовете с клюновете си, завиваха ги в сива хартия и ги подаваха на струпалите се птици купувачи. В един магазин продаваха еднакви столчета, в друг — еднакви супници и тенджери, в трети — еднакви пухени възглавници. Свят да ти се завие!...

Най-сетне Тихчо спря пред един ресторант. На фирмата пишеше: „Вкусни гъби“. Влезе вътре. Малки и големи сиви птици тракаха с човките си и лапаха гореща каша. И тук цареше пълно мълчание. Между масичките сновяха келнери, препасани със сиви престилки. Те светкавично разнасяха кашата. Касиерката ловко отмяташе с острия си клюн сивите топки на голямо сметало.

Като излезе от ресторанта, навън настъпваше вечерта. Квадратните прозорчета на еднаквите сиви къщи се палеха едно по едно. Светлината им беше мътна, болничава — сякаш прозорчетата не бяха мити от години. Улиците бяха опустели. Тръгна без посока. Дълго се лута из сивия лабиринт, дано срещне някой да го прибере за нощуване, но закъснелите минувачи бягаха от него като от крадец. Най-сетне една птица го заприказва. Тя току-що отключваше входната врата на къщата си и се караше на детето си да мирува.

— Виждам, че не си тукашен — подхвана плахо сивата птица, като се оглеждаше на всички страни.

Малкото птиче подаде любопитно глава през прозореца. Майка му го бодна с човката си и то бързо се скри.

— Днес пристигнах — отвърна Тихчо, широко усмихнат. — Искам да отида при господаря ви, защото...

Птицата не го доизслуша. Блъсна вратата и повече не се показва.

Тихчо пак тръгна без посока. Стъпките му кънтяха самотно по сивия асфалт. Решетките на магазините бяха спуснати. Изведнъж се чу едно силно „щрак“ — и всички светлини на града угаснаха. Стана тъмно като в гроб. За да не се блъсне в някой електрически стълб, той протегна напред ръце и закрачи като слепец. Стените на къщите, до които се допираха пръстите му, бяха студени. На коя от вратите да почука, къде да намери поне малко топлина? Най-послед се реши: юмручето му се стовари три пъти върху една дървена врата.

— Кой е? — попита страхливо отвътре женски глас.

— Аз съм, Тихчо. Отворете ми, съвсем съм измръзнал...

Вратата изскърца и се откряна. Подаде се пребрадена глава на птица с широко отворени от уплаха очи:

— Не те познавам, махай се!

Тихчо и се примоли:

— Само мъничко да се постопя на огъня и ще си вървя...

Тогава птицата отвори по-широко вратата.

— Влизай бързо! — придърпа го с крилото си тя и Тихчо се озова в бедно наредена стаичка с опушени сиви стени. Около кръглата маса седяха четири малки птичета и бавно пишеха букви в еднаквите си тетрадки.

Като видяха гостенина, птичетата наскочаха и го наобиколиха. Пипаха боязливо панталонките му, дивяха се на извезаното върху ризката му сърце.

Птицата покани госта да седне до печката, заповяда на малките да продължат да пишат и отново затрака с куките. Плетеше сиво пуловерче без ръкави.

РАДОСТТА НА СИВИТЕ ПТИЧЕТА

Тихчо прошепна нещо на вълшебното перце. То подхвъркна към тавана, завъртя се като хвърчило край приведените глави на децата, провря се през невидима пролука и изчезна от стаичката. А когато се върна, Тихчо го улови във въздуха и седна при птичетата. Перото заскърца. Той им нарисува по едно алено цвете в тетрадките.

Малките закрепяха и се запрегръщаха.

Майка им ги гледаше смаяна. Кръглите ѝ очи се напълниха със сълзи.

— Моите деца никога не са виждали цвете — пророни тъжно тя.
— Благодаря ти, незнайни пътнито, че им създаде такава радост, от все сърце ти благодаря...

Ала изведнъж тя отстъпи и перушината ѝ настръхна:

— Бързо, бързо унищожете цветята! Разбере ли някой, че у нас има алени цветя, веднага ще съобщи на Господаря и той ще ни накаже със смърт. Моля ти се, махни ги! Пожали рожбите ми!...

Малките наобиколиха госта:

— Не слушай мама, батко, запази цветенцата, не ги погубвай! Много са хубави!

Майка им още повече се обърка. Не знаеше какво да прави. За пръв път виждаше децата си весели, засмени, със светнали от щастие очи. Да им отнеме ли радостта? Но ако алените цветя останат в тетрадките им, те ще ги покажат на другарчетата си в училище, другарчетата ще се похвалят на родителите си, родителите — на стражата, стражата — на Господаря, а Господарят не прощава никому.

— Не се сърди, странниче — прошепна тя на Тихчо с разтреперан глас, — моля ти се, върви си!

Тогава Тихчо разказа как е срещнал Чудната птица, колко път е извървял, за да научи истината за нея.

Настана тишина. Малките птичета, отворили ей такива очи, запитаха:

— Мамо, коя е тази Чудна птица, ние нищо не знаем за нея?

— Мълчете, деца! — сгълча ги тя. — Друг път да не съм ви чула да споменавате това име! Хайде, бързо в леглата!

Птичетата я послушаха и се мушнаха под завивките с тетрадките си. Тихчо дяволите им се усмихна и им пожела лека нощ.

ПРИКАЗКА ЗА ЧУДНАТА ПТИЦА

Щом малките заспаха, сивата птица въздъхна едва чуто и седна по-близо до госта.

— Нашият град беше като всички градове на земята — започна тя. — Имахме градинки с трева и потънали в зеленина дървета, пъстри лехи от цветя кичеха дворчетата ни и ги развеселяваха. Обличахме се в разноцветни дрехи. От сутрин до мръкнало пеехме песни, танцувахме. Ала роди се най-хубавата сред нас. Гласът ѝ беше като звън на сребърни звънчета, носеше се волно над улици и градини, над къщи и комини, та чак до трите златни върха. По онова време трите златни върха бяха най-любимото ни място за разходка. Там нямаше нито тръни, нито ледове, нито люти змии... За бедните си родители Чудната птица беше единственото богатство. Видя я Господарят и реши да се ожени за нея — дворците му да краси. Тя отказа: искаше да бъде свободна — да лети и да пее, където поиска. Стражата му насила я заведе в замъка. Вдигна се голяма, нечувана сватба. Стече се целият град. Изплетохме килими от цветя и ги постлахме пред портите на

двореца. Когато тя се зададе, хубостта ѝ нямаше равна на себе си. Гледаше ги с тъжни очи, спираше се пред всекиго и с висок глас обещавахе никога да не ни забрави. Прибрахме се късно по домовете си. Не мина много време и страшна мъква плъзна от улица на улица, от къща на къща: Господарят наредил да се унищожат цветята, да се обрулят листата на дърветата, да се изземат скъпоценните камъни и пъстрите пера от премените ни.

Всички се чудехме. Какво му стана на злия Господар, та стана още по-зъл? И разбрахме — жена му, Чудната птица, избягала и се върнала при родителите си. Не могла да прежали свободата си.

За три дни градът ни се промени. Най-високите къщи бяха съборени, а всички останали боядисаха със сива боя. Излезе строга заповед — по магазините да се продава само сива перушина. Стражите изкубваха пъстрите ни пера, грабеха скъпоценностите ни. Така всички ние станавме еднакви и получихме ново име — сивите птици. Последната заповед на Господаря бе — забраняват се под страх от най-тежко наказание песните и танците и особено — смехът... И да не беше забранено, как да пееш и танцуваш, когато наоколо е тъй грозно?

Тогава Чудната птица решила да отиде там, където има цветя, ярки багри, песни. Да потърси някой, надарен с вълшебна сила, който да върне живота на цветята и песните на нашия град. Горката, тя не знаела, че Господарят притежава зла сила. Тръгнала на път, без да подозира, че страшното му проклетие върви с нея. Щом излязла от границите на града, то я връхлетяло. Тя престанала да чува и да говори. Така никой нямало да научи истината за нашата страна...

Но малката черна птичка, вярната приятелка на нашата господарка, в последния момент успяла да се скрие под крилото ѝ. И ето, ти си първият, който пристига тук, за да научи истината за нас.

Сивата птица наведе глава. Тя беше свършила разказа си.

— Кога се случи това? Отдавна ли? — попита Тихчо.

— Не много отдавна, но на нас ни се струва, че са изминали векове. Когато няма цветя и песни, времето спира да върви.

— А никой ли не се е опитал да ви избави от злото?

— Никой... Ако знаеш какъв е Господарят, няма да приказваш така.

— Аз не бих живял нито ден в тази сива пустиня.

Птицата уморено поклати глава:

— Какво да сторим?

Тихчо се замисли. По лицето му се изписа решителност. Птицата забеляза това и се изплаши:

— Какво си измислил? Господарят не прощава никому. Почини си ден-два в моята къща и си върви — посъветва го тя.

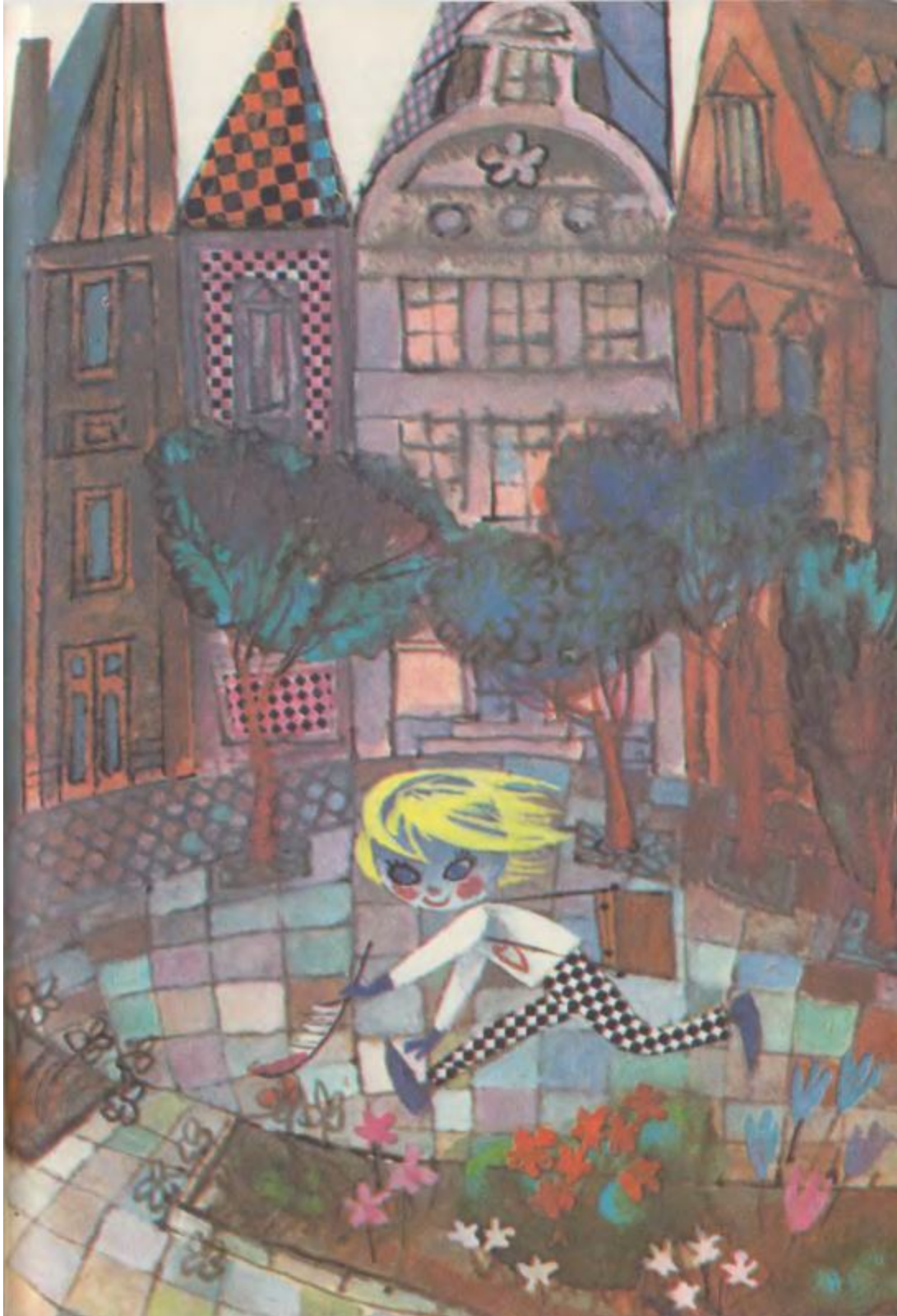
Сетне постла на госта до огнището, почака го да си легне и тогава се мушна в леглото при децата си. Беше толкова уморена, че веднага заспа.

ЧУДОТО НА ВЪЛШЕБНОТО ПЕРЦЕ

Тихчо тихичко се измъкна от постелята си и се изправи до прозорчето. Навън цареше пълен мрак и тишина. Той притисна нежно перцето до сърцето си и му зашепна:

— Сега ние с теб трябва да върнем красотата на града, радостта на птиците, цветята и листата на дърветата. Литни, мое перце, в тъмната нощ, прехвърли трите златни върха и вземи от зеленото на моравите, от синьото на незабравките, от жълтото на минзухара, от розовото на зюмбюлите и го донеси тук! Бързай, бързай, перце мое, работа ни чака! Бързай!...

Перцето описа плавно няколко кръга из стаята, докосна с нежните си ресни косата на малкия художник и стремително излетя навън.

Птичетата сладко спяха, прегърнали тетрадките с алените цветчета. Тихчо посрещна перцето от далечния му път и нарисува около гушките им по едно синьо герданче, а перата на опашчиците им боядиса с жълта и розова боя. Не забрави и майка им. И нейната гушка украси с огърлица. Опашката ѝ направи червена и я посипа със зелени точки. После тихичко отключи вратата и потъна в заспалите улици на града.

Най-напред боядиса всички къщи в различни цветове. Обагри перденцата, изшари и автомобилите, спрели до тротоарите. Спусна пъстри платове от перушина по витрините, така че едните, които се продават в този магазин, да не приличат на другите. Зелени листа затрептяха по клоните на дърветата, трева покри голата земя, разцъфтяха цветя, много цветя — едни от други по-пъстри и гиздави.

Тичаше малкият художник. Краката му се подгъваха от умора, десницата му отмаляваше. Въртеше очи на разни посоки, гледаше нещо да не е пропуснал. Струваше му се, че вече се разсъмва, когато се зае със спящите сиви птици. Искаше така да ошари с точки и петна опашките и гушките им, че когато се събудят утре, да не могат да се познаят. Рисуваше и си думаше: „Внимателно, мое перце!...“

Преди да съмне, целият град и жителите му бяха преобразени. Малкият художник се сгуши на една пейка и, зъзнец, зачака градът да се пробуди. Ала, уморен от безсънната нощ, се унесе и заспа непробуден сън.

Пръв в града се събуди един от пазачите на Господаря. Прозя се широко и тъй протегна встрани крилете си, че те изпукаха. Клюнът му бе засъхнал от снощния гуляй и той реши да го освежи с малко роса. Излезе от стражницата и ахна: целият град грееше от невиджани цветя. Без да губи нито минута, той хукна към замъка на Господаря — да му съобщи за станалото чудо на чудесата.

КРАЯТ НА ЗЛИЯ ГОСПОДАР

Замъкът на злия Господар се издигаше върху непристъпна скала, далеч от града. Стените му бяха изградени от камък и желязо. Пред обкованите врати и пред бойниците денонощно се развяваха сивите мантии на стражите. Дългите им клюнове святкаха като саби. Никой не можеше да се приближи до замъка, без да бъде забелязан от зли, зорки очи, които дебнеха отвсякъде.

До господарските покои се минаваше през широки пусти зали, облицовани с леден мрамор. Господарят прекарваше дни и нощи на железния си трон, потънал в дрямка. Но едното му око беше винаги будно и острият му изкривен на върха клюн потракваше зловещо. Никога не сменяше облеклото си — перата му от черно кадифе тежко висяха надолу. Единственото му украшение беше огърлицата от скъпоценни камъни около настръхналата перушина на шията му. Викаше прислугата си с къс, прегракнал глас. Ядеше бързо и лакомо и тежко на оня слуга, който е край него — я без око ще остане, я с окървавена глава ще си отиде. Не наказваше само тези, които му

носеха лоши новини — дори ги възнаграждаваше с остатъците от трапезата си.

Пазачът, който пръв видя „чудото на чудесата“, беше от верните му служители. Той бързаше да зарадва Господаря си с лошата вест, като се надяваше, че ще го свари точно на закуска. Полетял като вятър край стражите, накацали по скалите, той влезе в замъка, като крещеше, че ще бъде наказан със смърт всеки, който се опита да го спре.

Никой не го спря, никой не запита какво се е случило. Мраморният под закънтя от бързите му стъпки. Той профуча през първата зала, прекоси втората, третата, четвъртата, петата... и ето най-сетне се изправи пред вратата на господарските покои. Отвътре не се чуваше никакъв шум. Господарят спеше.

Пазачът почука три пъти. Отговор нямаше. Тогава откряна вратата и извика страхливо:

— Господарю!...

Будното око се впи в пазача.

— Какво има?

— Господарю! Идвам да ти съобщя нещо много важно.

Крилото от черно кадифе едва се повдигна от пода и отново се отпусна още по-тежко:

— Махай се! Като си доспя — тогава.

— Но, господарю, станало е чудо...

— Какво чудо?

— Чудо на чудесата. Нашият град се е променил!

Господарят отвори и другото си око и перушината му настръхна.

— Разказвай! Кой се е променил, защо се е променил, как така смее да се променя?...

— Да ослепея, ако ви лъжа, Господарю! Преди изгрев-слънце излязох навън да пия роса и знаете ли какво видях? Целият град потънал в багри и светлини.

— Какви светлини?

— Ослепителни. А цветовете — само да ги видите...

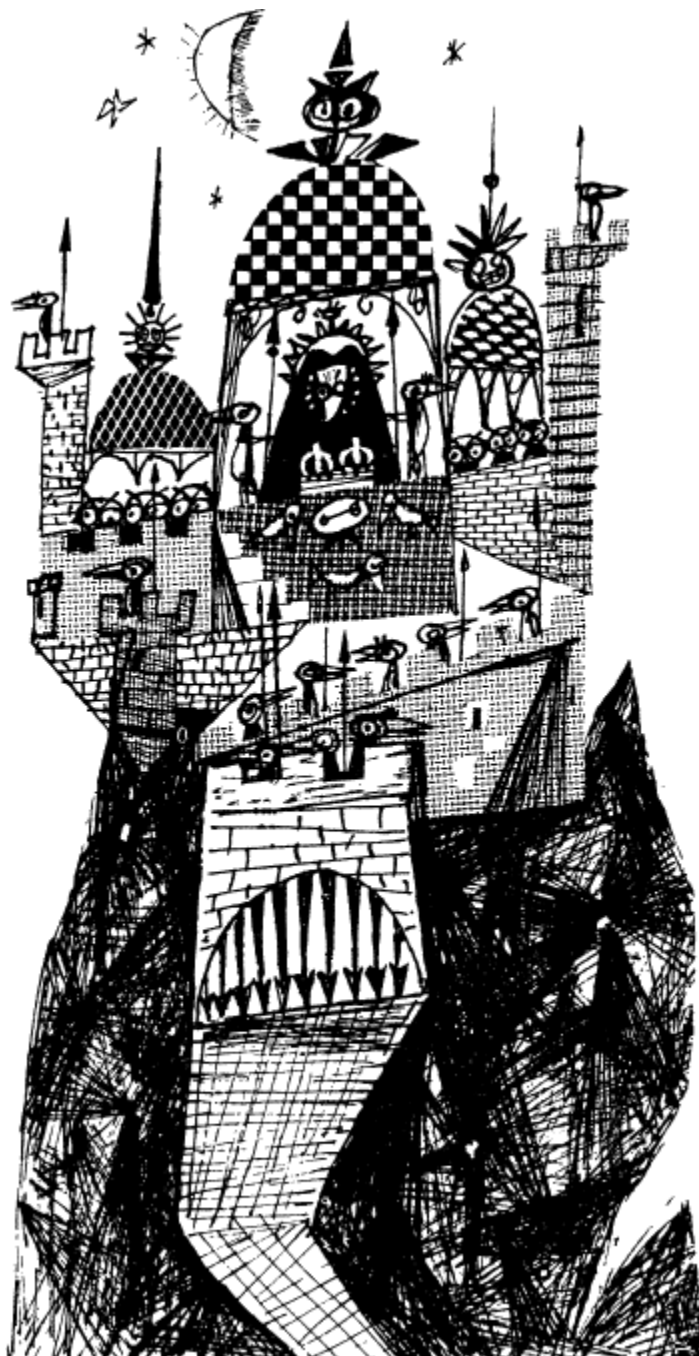
Острият крив клюн на господаря се разтвори широко и ядно захапа въздуха:

— Кой е посмял да направи това?

Вестоносецът се сви уплашено. Сви криле. Замълча.

Страшен грак разтърси стените на замъка:

— Тебе питам! Кой?
Слугата заотстъпва назад:
— Не знам, Господарю...
— Как тъй не знаеш?... А кой знае?... Искам градът отново да
бъде сив! Веднага!
— Слушам, Господарю!
— На виновниците — смърт!
— Слушам!
— Поведи птиците със сребърните саби!

— Слушам!

Пазачът хукна да изпълни заповедта на Господаря. Птиците със сребърните саби се строиха пред черната скала, която служеше за точило. Те вдигнаха оръжията си на еднаква височина и замръзнаха в очакване на командата.

— Точи! — извика гръмко пазачът и клиновете саби паднаха едновременно върху скалата.

— Зън-зън, зън-зън, зън-зън...

Запръскаха искри; наоколо стана горещо като в пещ.

Не след дълго ескадрилата на птиците със сребърните саби се извиси над непристъпната скала, направи рязък завой и се спусна право към града.

А Господарят, успокоен, отново задряма върху железния си трон. Беше заповядал на слугите си да го събудят чак когато всичко е завършено.

Ала преваля пладне, започна да се мръква — а от птиците със сребърните саби — никаква вест. Така в пълна неизвестност премина и нощта.

На другата сутрин, разярен, Господарят повика птиците с клюновете като триони.

— Давам ви два часа да доведете виновниците тук и да върнете сивия цвят на града! Арестувайте и птиците със сребърните саби, вържете крилата им и ги доведете тук! Да ги питам аз тях защо не изпълниха заповедта ми!

Птиците с клюнове като триони нямаха време за губене, дори не погледнаха точилото — веднага се устремиха към непокорния град.

Но и те не се завърнаха в уречения час. Каменните стени на замъка се тресяха от гнева на Господаря. По мраморния под на залите потече топла кръв. Много от слугите ослепяха — кой с едното око, кой с двете.

Господарят се заключи сам в покоите си и мисли цяла нощ. Призори грозният му трак призова птиците с отровните очи.

— Готови ли сте? Сега ще видим! Ха-ха-ха!

— Готови сме, Господарю!

— Има ли достатъчно отрова в очите ви?

— Има, Господарю.

— Аз сам ще ви водя!

Черните криле на Господаря хвърлиха сянка върху земята. Той беше облякъл бойните си доспехи — бронята му излъчваше мъртвешка светлина. Летеше бавно. Стражите с отровните очи го следваха. Като го зърна, слънцето побърза да се скрие, но любопитството му беше по-силно — точно когато ескадрилата наближи първата зелена полянка, слънцето надникна иззад облака и цветенцата, пръснати по тревата, грейнаха още по-ярки.

— Отровете ги! — гракна гласът на Господаря. — Ха-ха-ха!

Стражите се спуснаха и насочиха отровните си жълти очи към цветята. Главичките на цветята клюмнаха. Тревата се превърна в пепел.

Острият клюн на Господаря потъна в пяна.

— Кой е дръзнал — крещеше той — да се мери с мен! Да претъпи волята ми! Ха-ха-ха! Напред към града!

Стражите се спуснаха още по-ниско и въздухът засвистя от бързите махове на крилата им. Но когато приближиха града, първите редици замръзнаха на едно място. Останалите се струпяха зад тях. Да вярват ли на очите си?

Къщичките на града бяха потънали в буйна зеленина. Разноцветните перденца от разтворените прозорци се вееха като знамена. Автомобилите, и те разноцветни, свиреха весело и летяха по улиците. Дори кошчетата за смет се различаваха едно от друго.

— Защо спряхте? Продължавайте към площада! — пресипнал от яд, заповяда Господарят.

Птиците с отровните очи поеха напред, но редът им се наруши.

Ето и площадът. Господарят едва се задържа във въздуха, за да не падне. Беше поразен от гледката, която се откри пред него. Десетки, стотици гирлянди се преплитаха и образуваха блестящ свод. Долу по светлите плочки вървяха птици с пурпурни забрадки и бронзови поли. Всички пееха. С лека стъпка, веднага след тях, се зададоха други птици. Сините им опашки се свиваха и богато разперваха. Между перата на гърдите им святкаха кръгли огледалца, а смарагдените им шиш се люлееха в такт с музиката. Най-подир тичаха малките птичета — едни с качулки от златно кадифе, други с оранжеви полички, трети с яркочервени блузки и лилави наметала, посипани с брилянти. Тънките им гласчета звънтяха като камбанки.

Изведнъж някой извика:

— Господарят! Бягайте!...

„Бягайте“ — като ехо се понесе по площада.

Но вместо да се разпръснат кой накъде види, всички птици се скупчиха една до друга. Сред тях бяха и пратениците на Господаря — с острите клюнове и клюновете триони. Площадът светна и заигра с хиляди отблясъци като огромно цвете. Дори слънцето завидя на красотата и багрите му.

Клюнът на Господаря зина, но звук не се чу. А когато успя да проговори, гласът му беше слаб и писклив:

— От-т-т-ровете ги...

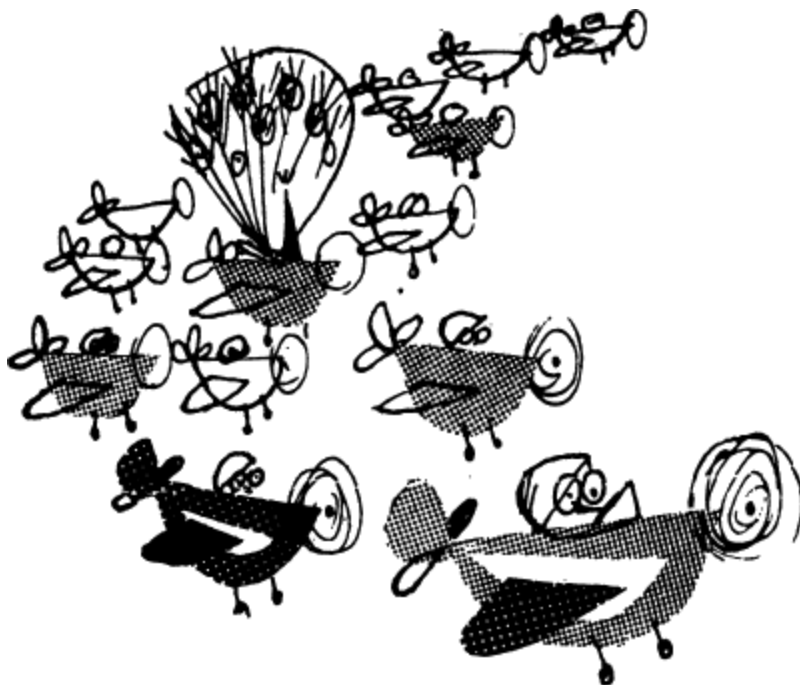
Стражите с отровните очи почнаха да се блъскат един в друг, в дърветата и покривите. Разхвърча се сива перушина. Крилете и клюновете им се пречупваха с трясък. Падаха смъртно ранени по светлите плочки и молеха за пощада. Багрите на огромното цвете ги бяха ослепили.

— Олеле, нищо не виждам! Помогнете ми! — разпищя се след тях и Господарят.

Черните му криле го понесоха и той се залюшка без посока. Вятърът го отнесе право към комина на най-голямата фабрика в града. Гърлото на комина го всмукна лакомо и след миг той се озова в търбуха на вечно горящата пещ.

От него не остана и пепел.

ЗАВРЪЩАНЕТО НА ЧУДНАТА ПТИЦА

Огромното цвете на площада се раздвижи, разпиля се на стотици пъстри листенца. Птиците отново запяха. Малките птичета се стрелваха във висините и леко се спускаха надолу като парашутчета. Прегърнал вълшебното перо, Тихчо не можеше да им се нарадва; извезаното сърчице върху бялата му ризка трептеше от вятъра.

Изведнъж откъм трите златни върха се зачу тихо бръмчене. Всички вдигнаха глави. Отначало нищо не се виждаше — синьото небе беше чисто, но скоро бръмченето се усили.

— Ето ги... сребърните самолетчета! — извика Тихчо.

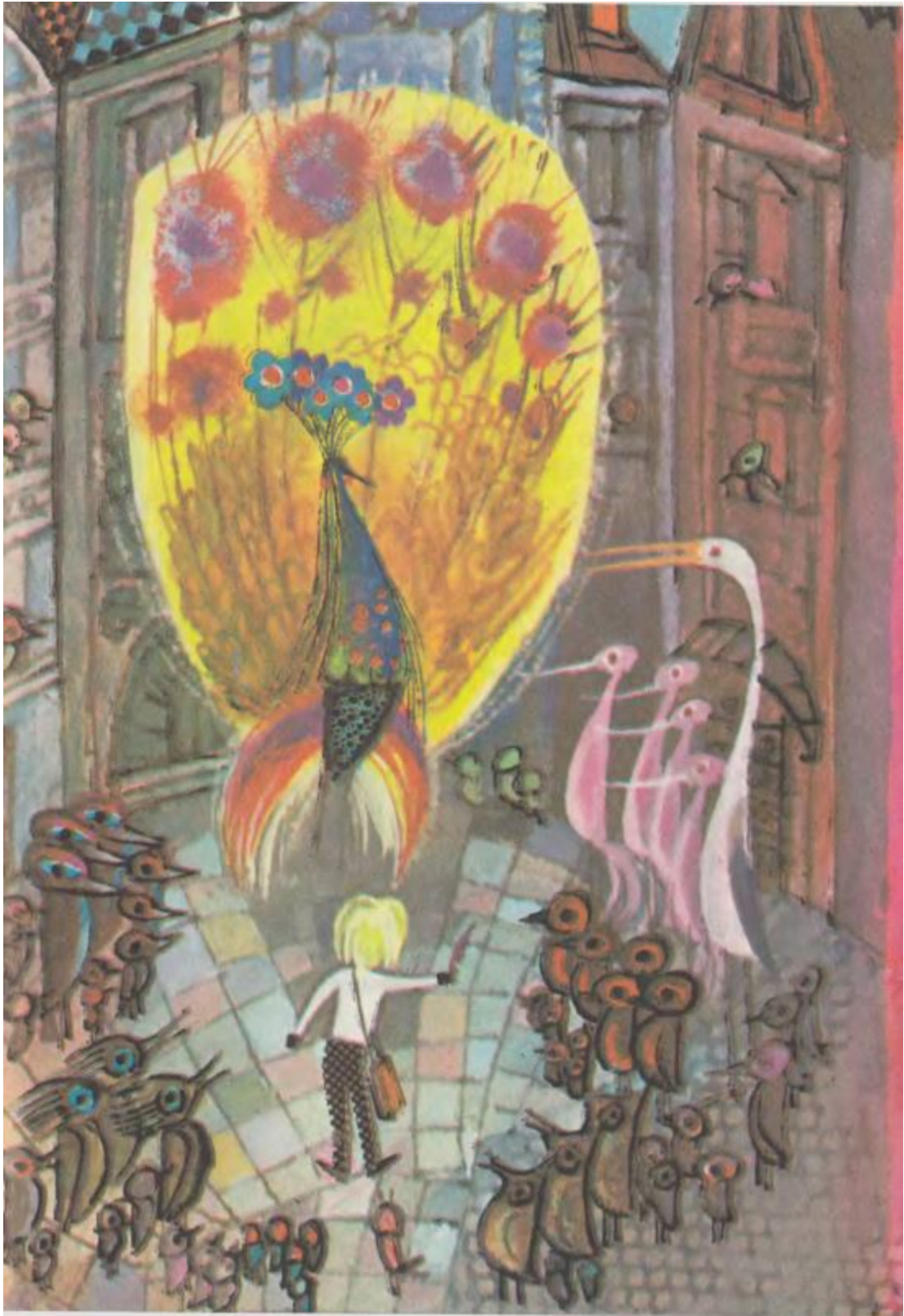
Наредени едно след друго, сребърните самолетчета се приближаваха към града, като поклащаха крилете си за поздрав. После тържествено описаха няколко кръга над най-високите дървета и се приземиха в края на площада.

От последното самолетче, разперила разкошната си опашка, излезе Чудната птица. Площадът есна от весели викове. Птиците се струпаха около скъпата гостенка и започнаха да я прегръщат.

— Чакайте! — извиси се гласът ѝ. — Кажете ми кой върна красотата на родината, песните ни?

— Тихчо! Тихчо! — извикаха всички в един глас. — Ето го!

Тихчо едва успя да се измъкне от навалицата; вдигнал високо над главата си вълшебното перо, той се изправи до чудната хубавица.

— Какво още да направя за теб? — попита Тихчо.

Чудната птица го прегърна:

— Та ти вече ми направи най-скъпия подарък — върна радостта на птиците. Кажи как да ти се отплатя?

Малкият художник само се усмихна; спомни си какво му каза онова мъдро цвете.

— Ние никога няма да те забравим, Тихчо! — чуваха се отвсякъде гласове. После всички залюляха такова хорце, че дори стените на къщите затрепериха.

Ако луната не се беше уморила да свети, кой знае докога щеше да продължи веселието. Чак когато тя се мушна под топлата завивка на един облак, майките се сетиха, че птичетата отдавна трябва да са в леглата и ги поведоха към къщи. Започна да се разсъмва.

— Бате Тихчо, бате Тихчо...

Тихчо видя да тичат към него четирите малки птичета, на които бе нарисувал алени цветя в тетрадките. Те увиснаха на раменете му и го замолиха:

— Остани при нас. И ние искаме да рисуваме като теб!

— Поцадете батко си, палавници! — скара се майка им. — Не виждате ли, че е капнал от умора... Тихчо, ела да спиш пак у дома!

— Не мога — момчето помилва по перцата птичетата, — сега трябва да отпътувам за моята родина. Там ме чакат... — Пожела им лека нощ и се сбогува с тях.

След това се прости и с Чудната птица и се качи в сребърното самолетче, с което тя бе пристигнала в преобразования град. Птиците тъй отрупаха самолетчето с цветя, че то едва се отдели от земята. Когато се понесе към трите златни върха, всички замахаха с криле за прощаване. И продължаваха да махат, макар че в небето вече нищо не се виждаше...

СТАВАЙТЕ, СЪНЛИВЦИ, ТИХЧО СИ ДОЙДЕ!

Сребърното самолетче се завъртя над големия град, после над високата къща, заобиколена от липи и кестени, и се опита да кацне на покрива ѝ. Ала покривът бе стръмен, едва не се разби в него. Тогава пилотът отново издигна самолетчето във въздуха, описа широк кръг и го насочи право към таванското прозорче. Сърцето на Тихчо замря. Там, на рамката, се белееше като прекършен цветец Рокличка, тъй както я бе оставил — свита и мъничка.

В първия миг тя не го позна, зачервените ѝ очи замигаха.

— Ти ли си? — чу се слабият ѝ гласец.

— Аз съм... Връщам се...

— Чаках те... знаех, че ще се върнеш...

Старите дрехи в коша се размърдаха.

— Кой е? — изръмжа чичо Панталон. — Рокличке, сега ли намери да си приказваш, когато всички спят?

Рокличка още не можеше да се съвземе от неочакваната радост.

— Извинявай, чичо Панталон... Тихчо... Тихчо си дойде!

— Какво?! Какво?! — подаде се от коша чичо Панталон. — Как си дойде?

— Тихчо! Нашият Тихчо!

В това време Тихчо бе успял да скочи от самолетчето право на перваза на прозореца. Прегърна Рокличка и я целуна по бузката.

Чичо Панталон съвсем се разсъни:

— Я, това наистина е Тихчо!... Ставайте, сънливци! Вижте кой е дошъл!

Кошът се прекатури и старите дрехи наизскачаха. Чичо Панталон пръв се завтече към прозорчето.

— Тихчо, добре дошъл!

— Добре заварил, чичко Панталон!

Рокличка заподскача от радост и заповтаря:

— Тихчо си дойде! Тихчо си дойде!...

— Добре де, чухме вече! — скара ѝ се така Пола и тръгна към Тихчо. — Чакай така да го целуне. Да знаеш колко мъчно ни беше без теб... Ха така! — и тя целуна още веднъж Тихчо по бузата, сетне завъртя закачливо глава, като сочеше Рокличка: — А тя, откакто си заминал, не слезе от прозорчето...

Ръждясалата печка отвори натежалата си от прах вратичка:

— Забрави да играе и на дама...

Рокличка се изчерви:

— Не ги слушай, Тихчо! По-добре разкажи ни къде си бил, какво си видял... Хубаво ли е по света? Имаше ли интересни приключения? Не изпадна ли в беда?

Всички се струпаха около Тихчо, но чичо Панталон ги разбута:

— Прибирайте се в коша! Не виждате ли, че той е изморен. После ще приказваме, има време...

— Не, сега искам! — изпищя госпожа Блуза.

Вместо отговор, Тихчо извади изпод ризката си вълшебното перо и едно ново блокче; мълчаливо нарисова Чудната птица. Всички ахнаха.

— Каква красота-а-а-а! — не може да се сдържи чичо Панталон. — Значи ти, Тихчо, си станал художник! Браво!

На тавана беше станало сякаш по-светло. Дори паяжината на паяка изглеждаше изплетена от златни нишки.

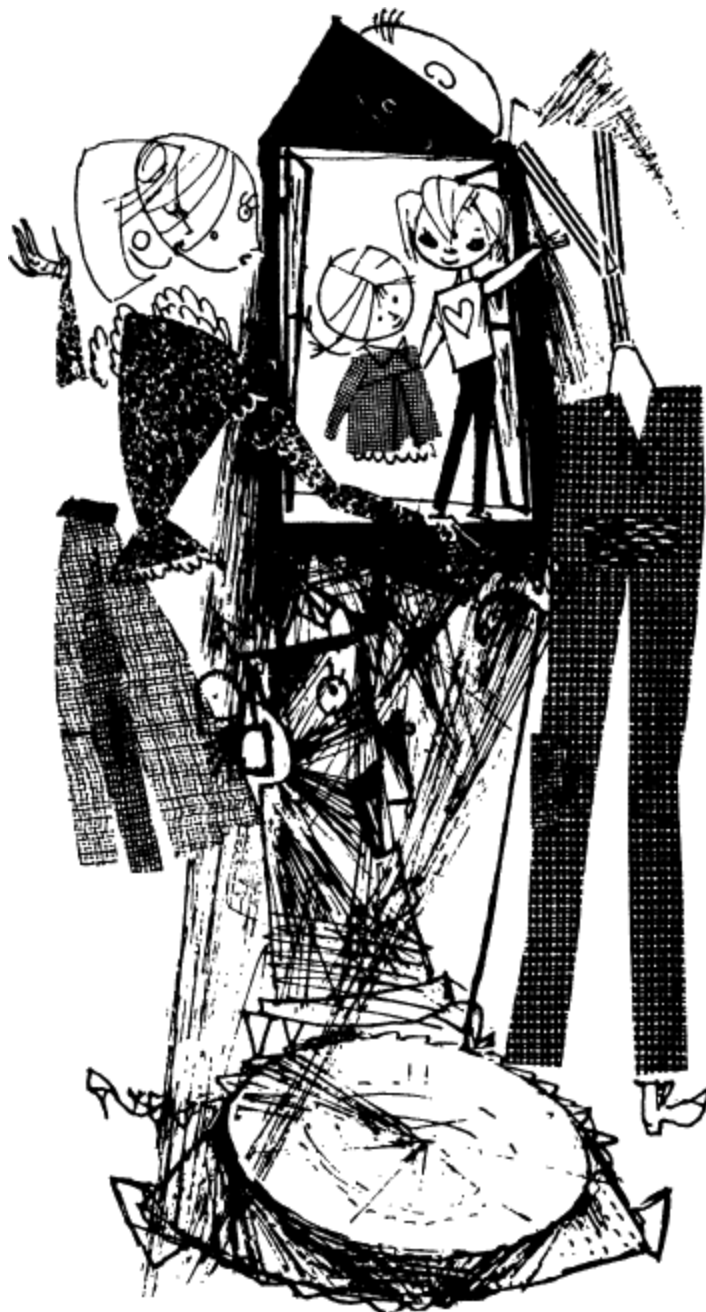
— Но той може да ми нарисува черешките — зарадва се каква Пола и с молба скръсти ръце пред Тихчо.

Разбира се, госпожа Блуза не пропусна да я подиграе:

— А, най-после си призна, че твоите черешки ги е изкълвала кокошката.

Каква Пола беше толкова зарадвана, че за пръв път не се разсърди.

— Първо ще нарисувам баба Жилетка — рече Тихчо и добави тихо: — Така, както я помня, както я помним всички...

Сакатият стол докуцука до стената и се облегна на нея:

— Стъпи върху мен, Тихчо, и нарисувай тук баба Жилетка. Нека всички да я виждаме...

До вечерта, когато сребърното самолетче се появи пред таванското прозорче, Тихчо беше успял да разкаже приключенията си. Сега самолетчето се връщаше да го вземе.

— Как, нима пак ще ни напускаш? — изпищя госпожа Блуза.

Чичо Панталон се изкашля.

— Върви, Тихчо, но не ни забравяй! Помни, че и тук имаш приятели, които те чакат...

— Няма да ви забравя!

Рокличка се заплака.

— Ти пък защо плачеш? — учуди се чичо Панталон. — Не искаш ли да тръгнеш с него по света?... Не ме гледай така! Не разбра ли, че той ще те вземе, двамата ще отлетите със самолетчето.

— Вярно ли е, Тихчо? — затаи дъх Рокличка.

— Аз за това дойдох, Рокличке — отвърна той.

Двамата отново се прегърнаха.

Пилотът зачука по стъклото.

— Хайде! Закъсняваме...

Всички се струпяха до прозорчето:

— На добър час, деца!

— Хем да я пазиш да не настине! — провикна се кака Пола.

Тихчо се засмя от кабината:

— Няма. През зимата ще и уشيا палтенце... Той каза още нещо, но моторът заглуши думите му.

Сребърното самолетче се стрелна над високия кестен и изчезна във висините.

ДА СА ЧЕРВЕНИ БУЗКИТЕ НА ДЕЦАТА

Сребърното самолетче кацна до изворчето. Всички слязоха по стълбичката и побързаха да умият лицата си със студената вода. После се огледаха за добрата Лястовичка, но околните дървета бяха пуси. Тъкмо се чудеха какво да правят, сред горските цветя нещо прошумоля. Тръгнаха нататък. След малко видяха добрата Лястовичка да пърха в крилцата си в гъстата трева. От очите ѝ се стичаха сълзи.

Тихчо я взе в шепите си.

— Какво ти е, мила Лястовичке? Аз се завърнах... Нима си ме забравила?

Рокличка извика:

— Тихчо, тя е ранена. Погледни!

Наистина между крилцата на Лястовичката аленееха капчици кръв.

Тя отвори човчицата си и продума с усилие:

— Радвам се, че не си ме забравил, Тихчо... Един ястреб ме рани. Едва стигнах до поточето... Нещо ми казваше, че днес ти ще

дойдеш.

Рокличка откъсна няколко листенца от лековита трева и превърза крилцата на ранената птичка. Сетне изстиска в човчицата ѝ сок от здравец и я приспа на скута си.

На другата сутрин добрата Лястовичка беше здрава; тя придружи Тихчо и Рокличка до горското училище.

Гущерчето Есо много се зарадва и веднага се похвали:

— Знаеш ли, Тихчо, аз вече броя до хиляда!

Двете кафяви мечета пак играеха старата си игра — обръщаха лапите си и ги удряха една в друга:

„Пляс, пляс...“

Насядали на пейките от брезови клонки или накацали по клоните на двата дъба, тук бяха и останалите ученици.

Изведнъж изплашен шепот плъзна по редиците и учениците се умълчаха. Пристигаше учителят — старият Бухал. Кръглите му очила блеснаха — той бе забелязал гостите.

— Я елате насам! — повика ги той престорено строго.

Рокличка и Лястовичката се изплашиха и побързаха да се скрият зад гърба на Тихчо.

Бухалът се засмя. Днес той беше в добро настроение.

— Не бойте се, няма да ви изям... Ти не се ли казваш Тихчо? Доколкото си спомням, искаше да станеш художник?

— Да, аз съм — отвърна Тихчо и извади блокчето си. Замижа с едното си око и започна да рисува учителя.

Любопитството беше толкова силно, че учениците забравиха дисциплината. Всички се струпяха зад Тихчо.

Бухалът разтвори крила и ги разпъди, но малкият художник го помоли да стои мирно.

Когато Тихчо завърши рисунката си, учителят го потупа по рамото.

— Пиша ти шест! — заяви той с тържествен глас.

Отвори дневника и завъртя една голяма шестица срещу името на Тихчо.

— Ура-а! Урааа! — завикаха всички.

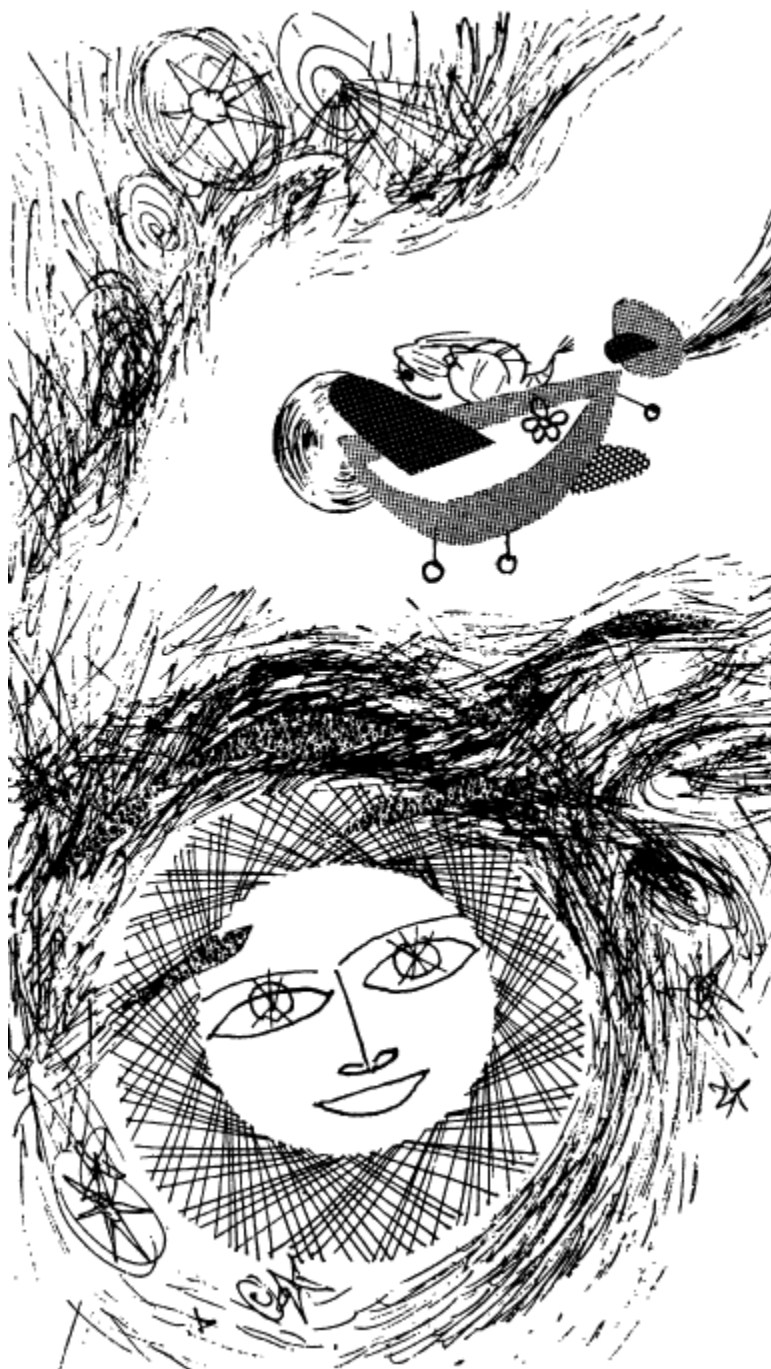
Гущерчето беше така развълнувано, че не усети болка, когато едно от мечетата, без да иска, му настъпи опашката.

Вдигнали глъч до небето, учениците се затекоха към сребърното самолетче да стиснат още веднъж ръката на малкия художник; гущерчето пристигна последно.

След като целуна добрата Лястовичка и прегърна Есо, Тихчо даде знак на пилота да потегли.

Когато сребърното самолетче се насочи към трите златни върха, Рокличка се обърна към Тихчо:

— Сега къде отиваме?

— Ще отидем в града на Чудната птица и ще научим малките птичета да рисуват.

— А после?

— После ще вземем златния цвят на житните ниви и ще рисуваме хората, които се трудят.

— А после?

— Ще вземем среброто от луната и ще рисуваме хората, които се обичат.

— А после?

— Ще поискаме синьото от небето и ще рисуваме знамена, знамена...

— А после?

— Ще поискаме аленото от зората...

— А после?

— После ще тръгнем по света да червим бузките на децата.

Издание:

Автор: Радка Александрова

Заглавие: Градът на сивите птици

Издание: Първо

Издател: Български художник

Град на издателя: София

Година на издаване: 1978

Тип: Повест

Националност: Българска

Печатница: ДПК „Димитър Благоев“

Излязла от печат: 20.05.1978

Редактор: Дора Манева

Художествен редактор: Кирил Гюлеметов

Технически редактор: Здравко Божанов

Художник: Николай Стоянов

Художник на илюстрациите: Николай Стоянов

Коректор: Дочка Понова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1705>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.